

Ideale zorg vraagt om meer dan idealisme

Katholiek Nieuwsblad, 4 juli 2019

door Anton de Wit

In september 1987 sprak paus Johannes Paulus II in Phoenix, Arizona (VS) een delegatie van katholieke zorgprofessionals toe. Hij zette direct hoog in: "In u zet Jezus Christus zijn genezende bediening voort, die 'alle ziekten en alle kwalen onder het volk genas'. Dit is de hoge waardigheid waartoe u en uw collega's zijn geroepen."

Aan niet-gelovige artsen, verplegers en zorgmanagers zal zo'n bijbels vergezicht vermoedelijk niet besteed zijn, maar toch gaat het ook hen aan. De woorden van de inmiddels heilig verklaarde paus zijn na ruim dertig jaar onverminderd actueel.

De patiënt als melkkoe

Wat recente nieuwsberichten ter illustratie. Deze week verhoogde farmaceutisch Essential Pharma de prijs van een veelgebruikt medicijn tegen depressie met maar liefst driehonderd procent. Het bedrijf bezit de juiste patenten, blijft netjes binnen de (buitenste) kaders van de wet, en dus kan het schaamteloos zijn gang gaan.

Het kan maling hebben aan het ideaal van toegankelijkheid van gezondheidszorg voor iedereen, juist ook de armen en kwetsbaren, waar Johannes Paulus in zijn genoemde rede in de VS zo op hamerde. Ziekte als wingewest; de patiënt als melkkoe – het is om zelf ziek van te worden.

Zorgvilla's voor de lucky few

Een ander recent bericht: het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) bracht een rapport uit over de particuliere woonzorg voor ouderen. Die sector is klein maar groeiend, en "wordt vaak opgezet door bevlogen zorgprofessionals" die worden gedreven door een mengeling van idealisme en ondernemerszin, aldus het SCP.

Die combinatie klinkt al een stuk gezonder. Toch kan het rapport het beeld niet wegnemen van zorgvilla's voor de lucky few die zich deze kwalitatief hoogwaardige zorg kunnen veroorloven.

Idealisme vervliegt snel

Tot slot: het RIVM waarschuwt voor een uit Amerika overgewaaide e-sigaret met daarin drie keer de normale hoeveelheid nicotine. Ook die e-sigaret werd ooit bedacht uit een mengeling van idealisme en ondernemerszin, om mensen van het 'gewone' roken af te helpen.

Inmiddels is de verstokte roker allang niet meer de primaire doelgroep; juist ook onder jongeren wordt dit zeer verslavende apparaatje gepropageerd als hip en gezond. Idealisme vervliegt zo snel als de dampen van een e-sigaret, en gezonde ondernemerszin slaat dan om in ordinare inhaligheid.

Bewust van een hogere roeping

Daarom is die rede van paus Johannes Paulus II nog steeds zo relevant. De particuliere zorg uit het rapport, zo merkt het SCP in een bijzin op, kent zijn voorlopers in kerkelijke zorginstellingen. Maar die werden niet geleid door zoiets vluchtigs en verraderlijks als 'idealisme en ondernemerszin'. Ze werden geleid door mannen en vrouwen die zich diep bewust waren van de hogere roeping waarover Johannes Paulus sprak.

Hij waarschuwde dan ook: "Het teruggelopen aantal religieuzen en de nieuwe vormen van eigendom en beheer mogen niet leiden tot een verlies van de geestelijke atmosfeer of een verlies van een besef van roeping bij de verzorging van zieken." Ideale zorg vraagt meer dan idealisme.

Overgenomen met toestemming van Katholiek Nieuwsblad.